

מסורת הש"ס

- א [ומספחה פי"ד ח"ב],
- ב [שם אלה רבי אומר],
- ג עוקלין פי"ג מ"ח,
- ד [לעיל מב' ו"ח],
- ה [לעיל מב' ט'] ודברים
- ו [ויקרא פסוק יד],
- ז [ויקרא ג' ט'] [שם
- ח [פי' ענין דילוג כן
- ט אלה נבדוק ערך קרטע],
- י [ועיי' מוס' כתיבות כג' ד"ה גולגולת],

גליון הש"ס

נב' רבא אמר לרבוי
הפתי' עיי' צ"ק דף
מו ע"א מוס' ד"ה מ"ט:
בעין משפט אור ד'
מ"י פ"ו מהל' מאכלות
אכורות: שם אילת בהיטון
דחלבו מכלל מיה:

מוסף רש"י

למ"ד טרפה חיה.
לעיל (טז): אמרו לו
והלא הכרע מקיימות
שמי' ושלג שנים (לע"ד
גכ). טרפה אינה חיה.
אין טרפה לחיות (שם).
ד' סימנין אכשר ביה
רחמנא. שפחה: שם
הסימנים שפחה, או של
אמו או שלו (לע"ד ע"ד).

רבינו גרשום

בשחיטה יבשתיא הדלא
כר"ש. כלומר מה דאמר
עבר בנהר הוכשר ואי לא
הוכשר לא נטמא דשחטו
את אמו ולא יצא ממנה דם
ולא הוכשר העובר בהם
אמו הדלא כר"ש דאי כר"ש
הא ס"ל אע"פ דלא יצא
ממנה דם אין צורך הכשר:
מאן תנא עבר בנהר
הוכשר הלך בבית הקברות
כדלא רבאובלין דעלמא
דחשוב חשבתי חי אלא
חשוב כשאר אובלין
דעלמא: דג מאימתי
מקבל טומאת אובלין. דג
מפרש לבי"ה אין מקבל
טומאת אובלין עד שימותו
ולד' עקיבא משעה שאין
יכולין להחיות מקבלין
טומאת אובלין: גולדו
בדגים סימני טרפה.
אחת מ"ח טרפות מהו
שיטמא טומאת אובלין.
אבל דגים דלא נבשאו
חיותיהו לא ומשעה
שגולדו בו סימני טרפה
מטמאין טומאת אובלין:
או דלמא אפי' למאן דאמר
טרפה אינה חיה. כלומר
הני מילי בהמה דנולדו
בה סימני טרפה לאו
חשובה חיה דאינה ראויה

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

בשחיטה יבשתיא. עסקינן שלא יא' ממנה דם שאף אמו לא הוכשרה
ולחצי תנא שחיטה בלא דם לא מכשרה ודלא כרבי שמעון: מאן תנא.
דמטמי ליה אע"פ שהוא חי: מטמא טומאת אובלין. זן פקועה
ואפילו חי אס נגע בטומאה: ולדין הכשר. דתרי גופי ניהו. אלמא

לר' יוסי הגלילי מטמא מחיים וכרבנן
דמתניתין לא חוקמה ונימא לדידהו
כבשרא דיקולא דמיא דקסבר רבי
יוחנן אפילו רבנן דפליגי ארביי יוסי
הגלילי בטומאה סבירא להו כרבנן
דמתניתין בשחיטה ואפילו הכי לא
מטמא מפני שהוא חי ולא בפלוגתא
דכ"ש מאיר ורבנן דמתניתין קמיפליגי:
ואורא רבי יוחנן לטעמיה. מדקאמר
רבי יוחנן רבי יוסי הגלילי וביט שמאי
המטמאין דגים מחיים אמרו דבר
אחד שמה מינה רבנן דמטמאי רבנן
פקועה לאו משום סבירא להו דטעון
שחיטה כר"מ דאי טעמייהו משום
דטעון שחיטה הוא אינהו נמי דגים
דלאו טעונין שחיטה מודו דמטמו
כב"ש והיכי משמע דרבי יוסי הגלילי
ודכ"ש חדא: משילדו. לכיון דאין
טעונין שחיטה הרי הן כמתים:
מקרטע. מפרפר וכגון שיצט צו
כסלע וזין סנפיריו דמו לא חי
כדאמרין במסכת שבת (דף קו:):
נולדו דגים סימני טרפה. כגון ניקבו
מעין לרבי עקיבא: מהו. שיטמא:
אלא דגים דאין צמינן. טרפות לא הוי
טרפות לגבייהו כמתיה: טעילה נפל.
בהמה המפלת: חלבו כחלב בהמה.
כרת: כחלב חיה. ואיזו צו אלא
איסור נבלה שאין שחיטתו מטמאה
אלא חלבו כבשרו: אורח גרים.
לשויה בהמה וכיון דנולד מיתסר ואפי'
לרבי יהודה דאמר לעיל (דף ע"ד): חלבו
מותר התם הוא דלא יא' לאויר: חלבו
כחלב חיה חדשים נמי גרמי. דחדשים
ואורח צמינן: דהושיט ידו כו' חדשים
גרמי. וכיון דכלו לו חדשיו חלבו אסור
ומיהו כי שחטה לאמו שרי ליה רבי
יהודה מכל צבהמה תחלו: מה חלב
ושפי הכליוס כו'. צתורת כהנים'
שנויה בשלמים את כל החלב אשר על
הקרבן ולא את השליל יכול לא יהא
עונש ואזרה אל כל יהא צעמוד
והקרב כשהוא אומר חלב ושתי הכליות
צאשט) שאין ת"ל עדמה שלמים שאין
כל מינן טעון אליה הרי הן טעונין
חלב ושתי הכליות אחי שכל מינו
טעון אליה אינו דין שיטעון חלב ושתי
הכליות ומה תלמוד לומר אלא לומר
לך מה חלב ושתי הכליות האמור
צאשט מוצא מכלל שליל חלב זה מוצא
מכלל חלב שליל שאיך יכול לומר חלב
שליל יקריב הנמנא צאשט שהרי אין
אשט נקבה: אף כל. אפילו בקרבנות
הבאין נקבה חלב האמור צבן מוצא
מכלל שליל: בשלמא לדידי. דאמינא

מאי בינייהו דג מקרטע

מאי בינייהו דג מקרטע. לאו זין רבי עקיבא וז"ה קא צעי
דמחלוקתן מפורש בהדיא לצ"ה דוקא משמיותו אלא זין
צית שמאי לרבי עקיבא קאמר דתרווייהו מחיים מטמו ומפרש דאיכא
צינייהו דג מקרטע פירוש שקופץ ומדלג צחוק לצית שמאי טמא
ולרבי עקיבא טהור כיון דלס זורקו

צמיס הוא יכול לחיות ומקרטע לשון
כח וחיות גדול כמו שהציא צערוך
מדאמר צילמדנו וצורפת צעלותן
וכיון שהוא יוצא וזורה את הנר מיד
הוא מתחיל שמה ועומד ו' ומקרטע
לפניו מדוך דלצה (ליוזב מח) מתרגמינן
קדמיה מקרטע:

רבי יוחנן אמר חלבו בהכל בהמה.
והא דשרי רבי יהודה לעיל
חלבו של זן תשעה חי ה"מ לאחר
שחיטה דיתר צשחיתת אמו:

מה חלב ושתי כליות. ולא תאמר
מאי קאמר צב"כ שהציא
צקונטרס יכול לא יהא צעונש ואזרה
אלא יהא צעמוד והקרב והא הוא
קרב דהכלב אשר על הקרב דמטע
מיניה שליל לענין הקרבה כתיב וי"ל
דהא דקאמר צב"כ ולא חלב שליל לאו
משום דמשתרי מן כל צבהמה ואין חשוב
חלב ויתר הכי קאמר דלמנא אע"ג
דנפקא לן מכל צבהמה דאינו צעונש
ואזרה מ"מ הוי צעמוד והקרב:
לר"ב המתיר אומר. והא דמתן
קרעה טעון שחיטה

אמיא אפילו לצדי דמתיר דהכא
דוקא לצדי המתיר אסור דמהני
שחיטת טרפה לענין טומאה והוי
כחליו שחוט ומו לא מהניא ציה
שחיטה אלל התם לא נשחטה אמו
כלל וכן הא דלמרינן לעיל (דף ע"ד).
גבי צעיל דהושיט ידו למעי בהמה
ושחט צה זן ט' חי מהו או דילמא
אפילו לצבנן ד' סימנין אכשר ציה
רשמנא לא דמי להא דלמרינן הכא
לרבנן משום דהכל כחליו שחוט
דכפרישית ואפילו לצבנא דלמרי הכא
ד' סימנין אכשר ציה רשמנא איכא
למיציעי לעיל דדילמא שאני התם דלא
יא' לאויר העולם ואסור אפילו לרבי
מאיר וה"ג זין לרבי יוחנן זין
לר"ל דפליגי צתלס חלב מפני ט' חי
מיתוקמא היא צעיל חלב דאפילו
לרבי יוחנן דלמרי חדשים גרמי איינו
לחלב צתלס ויא' לאויר העולם יואין
איסור חלב חל עד שיוצא דמוכח
צפ' גדי הגשה (לקמן דף קב). וצקוף פ'
דס שחיטה (כתיבות דף גג:). ואפי' לר"ל
דלמרי חדשים ואורח גרמי אפשר
דצמעי אמו מהני ציה שחיטה כי
היכי דמהניא ליה שחיטת אמו: וליטעמין

ע"ה

עין משפט
נר מצוה

נ א ב ג מ"י פ"ב מהל'
טומאת אובלין הל' ו:
נח ד מ"י פ"ו מהל'
מחלות אכורות הל'
א סמג לאוין קלה טשי"ע
י"ד ס"ה טד סעף ז
צבהמה:
נב ה מ"י שם הל' ד
טשי"ע שם סעף ג:
ס ו מ"י פ"א מהלכות
מעשה קרבנות הל'
יט:
סא ז מ"י פ"ה מהלכות
מחלות אכורות הל'
טו ופ"ב מהל' אבות
הטומאה הל' א סמג לאוין
קלו טשי"ע י"ד ס"י יג
סעף ג:

שיטה מקובצת

הני מילי בהמה דיש
במינה טרפות אבל דגים
דאין במינה טרפות אימא
לא תקי: מה חלב ושתי
כליות. נ"ב עיי' תוס'
ובחים דף צ"ח ע"א:
ג שאין ת"ל ומה שלמים:
ד יוצא לאורי העולם דאין
איסור חלב:

רבינו גרשום

לשחיטה וכיון דאינה
ראויה לשחיטה חשובה
מהה אבל לענין דגים
אינן חשובין מתין עד
שימותו: מה חלב ושתי
כליות האמורין באשם.
לכור דאשם אינו אלא
זכר וזכר אין לו שליל
אף כל מוצא מכלל שליל
דאין ראויין לגבי מוכח
אימורין דשליל בשלמא
לדידי היינו דאיצטרין
קרא למעוטי דחלבו
חשוב חלב ואעפ"כ אינו
ראוי לאימורין. א"ל טעם
ידי דאמינא אנא דאין
חשוב חלב מהכא דחוינן
דמעוטי קרא לגבוה:
מיד דהוא אפחוסר זמן
דפסול לגבוה האי נמי
פסול: לדברי האוסר מתיר
לר"מ דמתיר במתני
דאמר בן ט' צריך שחיטה
דלא אמר' עובר ירך
אמו הוא הכא נמי לא
אמר' עובר ירך אמו
הוא ואין חשוב טרפה.
לדברי המתיר בלא שחיטה
דאמר עובר ירך אמו הוא
הכא נמי אמר' לענין
טרפה עובר ירך אמו
ואסור: ד' סימנין אכשר
ביה רחמנא. כלומר אי
שחט את אמו אי כשרה
מותר הוא בשחיטתה ואי
אמו טרפה ושחיטת אמו
אינה ראויה שחיטה (אתי)
עצמו מתיר:

מטעון

הא לאו חלב מיקרי ופשיטא דאינו
צעמוד והקרב ולמה לי למעוטיה: טעמא ידי. דאמינא לאו חלב הוא: מהכא. ילפינן ליה דהכא אפקיה רשמנא מכלל חלב דמעוטיה
מהקרבא ואי לאו דמעוטיה הוי אמינא דחלב הוא: משום הכי מעוטיה. לאשמועינן דלאו חלב הוא אלל לדידך דלמרת חלב
הוא לענין אכילה אמאי מעוטיה מהקרבא: מידי דהוה אפחוסר זמן. דילא לאויר וכלו חדשיו ודכויל עלמנא בהמה הוא ופסליה
רשמנא בהקרבא כל שצעה: לצדי האוסר. זן תשעה חי צבשרה עד שיטעונו: מפסי. את זה צאכילה דשחיטתו מטמאה:
לצדי המסיר. בלא שחיטה צשל כשרה: אוסר. צשל טרפה דשחיטה ידיה לא מהניא ציה וצשחיתת הטרפה לא מישתרי
שהי הוא כחוד מציבדיה: ארבעה סימנין. היתר הוא דרבי ציה רשמנא מכל צבהמה תאכלו ששם רצה אוכלו צשחיתת אמו
אלל אס צריך הוא לשחיטת עצמו כגון שליל של טרפה שחוטו ומותר שהוא יתר צב' מד' סימנין או צושט וקנה שלו או צושט
וקנה של אמו: זין דרבי אמי וזין דרבי חסדא וזין צמני רבי חייל צכולהו גרסינן השוחט את הטרפה וצמספחה דר' חייל [פ"ד ה"ג] נמלא כן:
טעון